

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Auteur

TER BESLISSING

Datum

23 juni 2025

Kenmerk

WJZ / 99589856

nota
TER BESLISSING

Aanbieding aan TK van nota n.a.v. het verslag bij
wetsvoorstel PAS-projecten

Kopie aan

Bijlage(n)

2

Parafenroute

[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

Aanleiding

Op 13 juni heeft de Tweede Kamer haar verslag vastgesteld met vragen over het wetsvoorstel tot wijziging van de Omgevingswet (maatwerkaanpak PAS-projecten). In bijgaande nota naar aanleiding van het verslag geeft u antwoord op die vragen. Als u bijgaande nota nog deze week naar de Kamer stuurt, dan is de vaste commissie misschien nog bereid om het wetsvoorstel voor het zomerreces te behandelen.

Geadviseerd besluit

U kunt instemmen met bijgaande nota naar aanleiding van het verslag en deze naar de Tweede Kamer te versturen.

Kernpunten

1. Het verslag bevat vragen van de fracties van PVV, VVD, NSC, D66, BBB, SGP, CU, PvdD en GroenLinks-PvdA.
2. In de vragen wordt vaak verwezen naar het advies van de Raad van State over het wetsvoorstel, bijvoorbeeld voor de vraag of het voorstel daadwerkelijk concreet uitzicht op een adequate oplossing biedt:
 - Is dit wetsvoorstel voldoende om de bestuursrechter nogmaals te bewegen tot 'coulance' jegens PAS-melders?

Reactie in bijgaande nota: Nee, dit wetsvoorstel op zichzelf is onvoldoende, maar kan wel helpen, omdat de wetgever hiermee de breed gevoelde plicht van de overheid herbevestigt om PAS-melders te helpen om uit hun penibele situatie te komen en hij die plicht aan een nieuwe termijn bindt. De rechter heeft immers eerder betekenis toegekend aan de wettelijke opdracht tot legalisatie van PAS-melders en de termijn die de wetgever daarvoor heeft gesteld. Samen met andere omstandigheden zag de rechter daarin bijzondere

omstandigheden die voor het bevoegd gezag aanleiding kunnen zijn om handhavend optreden onevenredig te achten in verhouding tot het natuurbelang en tot medio 2025 af te zien van handhavend optreden.

- Waarom gaat dit wetsvoorstel niet vergezeld van een overtuigend pakket aan bronmaatregelen?

Reactie in bijgaande nota: Bronmaatregelen zijn nodig en daar wordt ook aan gewerkt, maar zij bieden niet binnen een paar jaar zicht op het verlenen van natuurvergunningen aan PAS-melders voor hun bestaande situatie: ruimte komt traag en niet altijd op de juiste plekken beschikbaar en als er voldoende ruimte op de juiste plek beschikbaar is, is ze niet altijd additioneel waardoor ze niet voor toestemmingverlening kan worden gebruikt.

3. Diverse fracties laten blijken dat zij moeite hebben met de insteek van de bredere maatwerkaanpak zoals beschreven in de memorie van toelichting en in de Kamerbrief van eind november 2024, namelijk dat het verlenen van natuurvergunningen voor de volledige PAS-melding maar voor een klein aantal PAS-melders een realistische oplossing is.

Reactie in bijgaande nota: Het verlenen van natuurvergunningen voor de volledige PAS-melding blijft de meest wenselijke optie, maar omdat stikstofruimte traag en niet altijd op de juiste plekken beschikbaar komt en ook vanwege 'additionaliteit', zal voor de meeste PAS-melders toch een andere oplossing nodig zijn, zoals aanpassingen in de bedrijfsvoering, schadevergoeding, extensiveren, innoveren of omschakelen.

4. D66 stelt vragen over de juridische risico's, ook voor PAS-melders, van snelle invoering van de rekenkundige ondergrens (vraag 8).

Bijgaande nota wijst erop dat het uiteindelijk aan de rechter is om te beoordelen of de rekenkundige ondergrens moet worden aangemerkt als de beste wetenschappelijke kennis. Daarnaast noemt de nota de voor- en nadelen van snelle invoering.

5. Ook in drie voetnoten is de waarschuwing opgenomen dat het uiteindelijk aan de rechter is om te oordelen over de juridische houdbaarheid van de rekenkundige ondergrens (zie de antwoorden 69, 70 en 81).

Toelichting

- Op 13 juni heeft de vaste TK-commissie voor LVVN besloten om een aantal juristen te verzoeken een reflectie te geven op het C-dictum van de Raad van State op dit wetsvoorstel en op de reactie van het kabinet daarop in het nader rapport.
- Op 19 juni heeft de tijdelijke TK-commissie Grondrechten en constitutionele toetsing besloten om, "gelet op het dictum en het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State, een adviestraject te starten voor het wetsvoorstel" (...) "onder voorbehoud van de verdere behandeling van het wetsvoorstel gelet op het besluit van uw commissie het verslag van het wetsvoorstel vast te stellen op 13 juni 2025 met het oog op een spoedige behandeling".
- Het is nog onduidelijk of beide besluiten in de weg staan aan (mondelinge behandeling van en) stemming over het wetsvoorstel vóór het zomerreces.